

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU MEDIA CENTRA ZA 2021. GODINU

SADRŽAJ

1. Aktivnosti
 - 1.1 Projekti
 - 1.2 Analize
 - 1.3 Inicijative
 - 1.4 Prigovori zbog kršenja profesionalnih standarda
 - 1.5 Komunikacija sa javnošću
2. Finansijski aspekti rada

1. Aktivnosti

1.1 Projekti

Media centar je u 2021. godini realizovao ili započeo realizaciju sledećih projekata:

1.1.1 Naziv: “Aktivni građani za bolje medije”

Trajanje: 11. jun 2021. godine-11. jun 2022. godine

Donator: Centar za građansko obrazovanje (MBase projekat)

Opšti cilj: Povećano učešće NVO i građana u praćenju i povećanju kvaliteta rada medija i medijskih institucija u Crnoj Gori.

Specifični cilj: Povećano učešće NVO i građana u praćenju i povećanju kvaliteta rada medija i medijskih institucija u Crnoj Gori

Ovim projektom ostvarena se 3 rezultata:

1. Ojačana medijska pismenost NVO i građana- ovaj rezultat je ostvaren prezentacijom TV spota o važnosti medijske pismenosti za građane. Takođe, obukama za predstavnike NVO i građane smo poboljšali njihova znanja u oblasti rada medija, profesionalnih i etičkih standarda, načinu podnošenja prigovora. Potreba aktivnog uključivanja građana u podsticanje profesionalizacije medija podstaknuta je kroz dodjelu godišnje nagrade za građane koji su podnijeli najveći broj utemeljenih prigovora. Ovaj rezultat ostvaren je izradom TV spota (40 sekundi) o važnosti medijske pismenosti za građane (IR1.1 Izrađen 1 TV spot (30 sekundi) o važnosti medijske pismenosti za građane;). Obuka o medijskoj pismenosti realizovana je u 14 opština. Nagrada za građanski aktivizam dodijeljena je jednoj osobi koja je podnijela 4 utemeljenih prigovora na rad elektronskih medija.
2. Uspostavljen servis podrške za građane u podnošenju prigovora na rad elektronskih medija-ovaj rezultat smo ostvarili na način što su zainteresovani građani dobili podršku u podnošenju prigovora od stručnih lica Media centra. Kako bi se olakšalo podnošenje prigovora i kako bi i nakon projekta građani mogli da koriste njegove rezultate, na početku realizacije projekta urađen je Vodič za građane za podnošenje prigovora na rad elektronskih medija (IR2.1 Pripremljen Vodič za podnošenje prigovora na sadržaj elektronskih medija;). Kako bi se podstakli građani da podnose prigovore zbog kršenja

profesionalnih standarda u elektronskim medijima, urađen je TV spot u trajanju od 40 sekundi koji predstavlja i ulogu Media centra u pružanju besplatne pomoći u podnošenju prigovora (IR2.2 1 TV spot (25 sekundi) o servisu podrške građanima u podnošenju žalbi u odnosu na kršenje profesionalnih standarda u elektronskim medijima emitovan na najmanje 7 elektronskih medija;). TV spot i radio objave emitovane su na RTCG, TV Vijesti, RTV Budva, RTV Nikšić, RTV Pljevlja, RTV Rožaje, Radio Laki (Bijelo Polje), portal PCNEN. Zahvaljujući kontinuiranoj podršci u dostavljanju prigovora elektronskim medijima, došlo je do povećanja broja prigovora dostavljenih medijima (IR2.3 Pruženi savjeti za podnošenje najmanje 80 prigovora građana u vezi sa kršenjem profesionalnih standarda u elektronskim medijima;). Tim Media centra pružio 64 savjeta u vezi sa podnošenjem eventualnih prigovora. Nakon realizacije obuka o medijskoj pismenosti i promocije dodjele nagrade za aktivizam u podnošenju prigovora na rad elektronskih medija, došlo je do povećanja broja zahtjeva za pružanje savjeta u podnošenju prigovora. Kod ostvarenja ovog rezultata u dijelu pružanja podrške u podnošenju prigovora, nije bilo moguće utvrditi tačan broj prigovora koji su i upućeni na adrese medija a nakon dobijenih savjeta od strane tima Media centra. Najveći broj savjeta u podnošenju prigovora je pružen putem telefona a podnosioci prigovora nisu po pravilu dostavljali podnijete prigovore i Media centru već su samo slali na adresu medija. Izuzetak su oni građani koji su dostavili poslate prigovore u procesu dodjele nagrade za aktivizam u podnošenju prigovora. Veći broj prigovora treba da natjera elektronske medije da formiraju svoja samostalna ili zajednička samoregulatorna tijela. Na ovaj način će se podstaći samoregulacija neophodna za unapređenje kvaliteta informisanja građana.

3. Uspostavljen na činjenicama baziran monitoring nad propisima koji uređuju rad medija- ovaj rezultat je ostvaren izradom godišnjeg izvještaja o primjeni Zakona o elektronskim medijima i radu Agencije za elektronske medije. Izvještaj je ponudio presjek stanja, nalaze i preporuke za unapređenje primjene zakona i rada AEM-a. Pripremom izvještaja o primjeni Zakona o elektronskim medijima pomoći će se ključnim upravljačkim organima AEM-a (Savjet i direktor) da bolje obavljaju svoj posao. Konferencija o primjeni Zakona o elektronskim medijima skrenula je pažnju domaće i međunarodne javnosti na probleme u primjeni Zakona i mjerama kojima se problemi mogu otkloniti. Kako bi očuvali interesovanje i stepen aktivizma građana, formirana je Mrežu civilnog društva koja će nastaviti sa radom i nakon realizacije ovog projekta. Mreža je u ovom trenutku okupila 76 građana i NVO a formirano je i koordinaciono tijelo koje u kojem se nalaze tri regionalna koordinatora (sjever, centar, jug). Mreža je već predala inicijative lokalnim javnim emiterima (15 emitera) u vezi sa uvođenjem procedura za podnošenje prigovora građana kao i inicijativu za unapređenje medijskih zakona koja je predata ministarstvu nadležnom za medije.

1.2 Analize

U ovoj godini Media centar je uradio:

1.2.1 Analiza rada RTCG i primjena zakonskih propisa

Media centar od 1. septembra 2020. do 15. novembra 2021. godine realizuje projekat “Ponovno povezivanje građana i javnog emitera RTCG” koji finansira Ambasada SAD u Podgorici.

Opšti cilj projekta je: Doprinos razvoju profesionalnih novinarskih standarada u RTCG dok je specifični cilj: Povećan uticaj građana na profesionalni rad javnog medijskog servisa RTCG.

Ključne aktivnosti projekta su: organizovanje radionica za građane i NVO na temu medijske pismenosti; pružanje on-line podrške za građane u pripremi i podnošenju prigovora na rad RTCG (zainteresovani građani mogu da koriste instrukcije za podnošenje prigovora koje su objavljene na web sajtu i facebook stranici Media centra); organizovanje javnih debata sa građanima u vezi sa programskim planovima RTCG; analiza rada RTCG u vezi sa zakonskim obavezama; analiza primjene profesionalnih standarda u informativnom programu TVCG.

U fokusu ove analize je poslovanje i ispunjavanje zakonskih obaveza RTCG u svakodnevnom radu. U dokumentu su analizirani: proizvodnja sadržaja RTCG, realizacija programsko-produkcionih planova, ostvarenje finansijskih planova, politika zapošljavanja, procesi imenovanja upravljačkih organa, ukupan odnos RTCG sa građanima, transparentnost rada kao i povjerenje građana u javni medijski servis.

Svi podaci u Analizi su preuzeti iz zvaničnih dokumenata RTCG do kojih je Media centar došao putem zahtjeva za slobodan pristup informacijama ili preuzimanjem sa web sajta javnog medijskog servisa. Prije objavljivanja finalne verzije Analize, dokument je dostavljen Savjetu RTCG i generalnom direktoru uz poziv da u primjerenom roku dostave ispravke u slučaju pogrešno objavljenih podataka.

Cilj ove kao i drugih analiza urađenih u ovom projektu je da doprinese kritičkom procjenjivanju javnog posla od čijeg kvaliteta zavise životi svakog pojedinačnog građanina i društva u cjelini, kao i da ocjenama i preporukama doprinese unapređivanju poslovanja ove važne institucije.

Analiza je dostavljena svim relevantnim domaćim i međunarodnim organizacijama kao i upravljačkoj i menadžment strukturi RTCG.

Zaključci i preporuke:

- Neophodna je izmjena Zakona o nacionalnom javnom emiteru Radio i Televizija Crne Gore (Službeni list Crne Gore, br. 80/2020) u cilju jačanja samostalnosti Savjeta RTCG i smanjenja neprimjerenog uticaja političkih partija na izbor članova ovog tijela.
- Potrebna je hitna izmjena Statuta RTCG kako bi se propisali slučajevi sukoba interesa članova Savjeta RTCG i generalnog direktora i procedure prilikom donošenja odluka.

- Neophodne su izmjene Statuta RTCG koji treba da sadrži precizne norme u pogledu obaveze menadžmenta i dostavljanja periodičnih izvještaja o realizaciji programsko-produkcionih i finansijskih planova kako bi se tokom kalendarske godine moglo intervenisati u slučaju ozbiljnog odstupanja od planova. Izmjenama Statuta RTCG potrebno je osigurati da menadžment dostavi izvještaj o realizaciji programsko-produkcionih planova za prvih pola godine najdalje do septembra tekuće godine.
- Takođe, izmjenama Zakona treba povećati odgovornost generalnog direktora za neispunjenje programskih i finansijskih planova RTCG a jedan od razloga za raskid ugovora sa generalnim direktorom treba da bude i neopravdano neispunjenje programskih i finansijskih planova.
- Programsko-produkциони planovi treba da budu realizovani u cjelosti a Statutom RTCG je potrebno propisati sankcije za urednike čije redakcije ne isporuče planirani obim sadržaja.
- Izmjenama Statuta RTCG potrebno je urediti pitanje povreda radnih obaveza i pokretanje disciplinskog postupka.
- Pravilnik o dijelu zarade po osnovu ostvarenih rezultata rada u RTCG treba ponovo primijenjivati i u odnosu na predviđene procedure vršiti dodjele stimulansa (nadoknada na zarade) čime se povećava odgovornost prema trošenju sredstava RTCG.
- Potrebno je Statutom ponovo propisati obaveze pune transparentnosti prilikom zapošljavanja koje je prethodni Savjet izbrisao, vjerovatno ih smatrajući nepotrebnim. Neophodno je propisati proceduru i obavezu objavljivanja javnog oglasa za popunu radnih mjesta i roka za prijavljivanje ne kraćeg od 15 dana a, uz to, i onemogućiti preuzimanje zaposlenih iz drugih organizacija jer je to bio način da se izbjegne javno oglašavanje prilikom zapošljavanja i osnovni kanal za dovođenje rođaka i partijskih kadrova u RTCG. Ovo je neophodno tim prije jer Zakon o NJERTCG nema posebno propisane odredbe u vezi sa zapošljavanjem i upućuje na primjenu odredbi Zakona o radu (koje takođe ostavljaju poslodavcu da uredi svojim aktima procedure zapošljavanja).
- Savjet RTCG sa generalnim direktorom treba da potpiše ankes ugovora i obaveže ga da u odeređenom roku (ne dužem od 12 mjeseci) ostvari cilj, odnosno da TVCG bude prva po povjerenju gledalaca. TVCG mora biti televizija kojoj se najviše vjeruje i koja poštuje maksimalno profesionalne standarde. Ukoliko Savjet ne bude Statutom i ugovorom sa generalnim direktorom stvorio preciznu obavezu postizanja najvećeg povjerenja gledalaca u što kraćem roku, onda se opravdano kod javnosti može stvoriti sumnja da članovi/ce Savjeta rade u interesu političkih partija ili privatnih medija. Građani

investiraju oko 14 miliona eura godišnje u nacionalni medijski javni servis i imaju pravo da dobiju uravnotežene, pravovremene i objektivne informacije i druge sadržaje od važnosti za sve segmente našeg društva. Nijedna privatna televizija ne treba da ima veće povjerenje gledalaca od TVCG koja pripada svim građanima/građankama.

- Potrebno je povećati obim dokumenata koji se objavljuju na web sajtu i tako se čine dostupnim zainteresovanim subjektima. Na web sajtu je potrebno objaviti programsko-produkcijske planove iz prethodnih godina, izvještaje o realizaciji planova, finansijske planove i izvještaje, spisak zaposlenih, ugovore sa generalnim direktorom i direktorima Radija i Televizije, odluke koje je donio Savjet u prethodnih 5 godina, izvještaje Ombudsmana o prigovorima gledalaca i slušalaca, ugovore sa trećim licima, zapisnike sa sjednica Savjeta (aktuelnog i prethodnih saziva)...
- Statut RTCG treba da bude izmijenjen u članu 33, jer Savjet nema zakonom utvrđenu funkciju da glasa o nalazima Ombudsmana (članovi 25 i 58 Zakona o NJERTCG ne upućuju na mogućnost glasanja članova Savjeta o kršenju profesionalnih principa i standarda već isključivo da “po prethodnom nalazu Ombudsmana, u vezi sa kršenjem programskih principa utvrđenih zakonom i programskim dokumentima, nalaže odgovarajuće mjere.”).
- Procedure za podnošenje prigovora treba da budu vidljive na web sajtu RTCG a obrazac dostupan na prvoj stranici. Bilo bi poželjno da RTCG promoviše na bolji način svoju otvorenost za građane koji žele da podnesu prigovor.
- Savjet RTCG i menadžment treba da uspostave regularnu komunikaciju sa građanima a obavezno povodom donošenja godišnjih programsko-produkcijskih planova. Nije dovoljno samo sprovesti javnu raspravu preko web sajta i dostavljenjem komentara preko e-maila, već je poželjno organizovati sastanke u više opština kako bi se u direktnoj komunikaciji upoznali sa očekivanjima građana.

1.2.2 Završna Analiza emisija Dnevnik 2 TVCG emitovanih od oktobra 2020. do jula 2021. godine sa zaključcima i preporukama

Media centar je od 1. oktobra 2020. do 31. jula 2021. godine pratio svakodnevno glavne dnevne informativne emisije TVCG (Dnevnik 2). Završna kvalitativna analiza sadržaja tih emisija, je dio aktivnosti Media centra u okviru projekta “Ponovno povezivanje građana i javnog emitera RTCG” koji finansira Ambasada SAD u Podgorici.

Media centar je tokom cijelog perioda monitoringa javnosti predočavao analize emisija Dnevnik 2, s ciljem da Savjetu, menadžmentu, uredništvu RTCG, kao i građanima, pomogne da kritički

procjenjuju da li TVCG, kao nacionalni javni emiter, ispunjava ulogu medija društva i služenja javnom i interesima građana koji ga finansiraju preko državnog budžeta.

U fokusu ove analize je bilo više aspekata uređivačke politike na osnovu kojih se može procijeniti da li izbor i način obrade vijesti i priča (priloga) u centralnoj informativnoj emisiji nacionalne javne televizije zadovoljava potrebu i pravo javnosti da bude o bitnim dešavanjima u zemlji, regionu i svijetu, informisana pravovremeno i u skladu sa propisanim programskim principima i profesionalnim standardima¹, kao i osnovnim etičkim načelima sadržanim u Kodeksu novinara/ki Crne Gore.²

Monitoringom i analizom nijesu bile obuhvaćene vijesti i prilozi koji se tiču sporta, kao ni servisne informacije, uključujući i metereološke izvještaje.

Cilj ovih analiza nije bio da izloži javnoj pohvali ili kritici urednike/ce emisija Dnevnik 2 i autore/autorke objavljenih priča (priloga), već da doprinese kritičkom procjenjivanju javnog posla od čijeg kvaliteta zavise životi svakog pojedinačnog građanina i društva u cjelini, kao i da ocjenama i preporukama doprinese unapređivanju uređivanja emisije Dnevnik 2, kao i uređivačke politike RTCG u cjelini.

ZAKLJUČNA ZAPAŽANJA

- Emisije Dnevnik 2 ni po sadržaju, ni po načinu obrade vijesti i priloga uglavnom ne zadovoljavaju programske principe i visoke profesionalne standarde koji su postavljeni u Pravilniku o programskim principima i profesionalnim standardima, odnosno u Kodeksu novinara/ki Crne Gore. Emisije, uz rijetke izuzetke, uglavnom odražavaju dnevne agende državnih organa i političkih aktera i to na način da Dnevnik 2 češće liči na politički bilten nego na glavnu emisiju vijesti na nacionalnoj javnoj televiziji, pri čemu se gubi iz vida šta je značajno i od interesa za javnost. Ovakav uređivački pristup ozbiljno narušava ulogu TVCG kao medija koji treba da služi društvu i javnom interesu, a ne onima koji su u posjedu moći i informacija.
- U emisijama preovlađuju vijesti i priče koje su bazirane na doturenim informacijama koje su djelimično novinarski obrađene, što sugerise da uređivanje glavne informativne emisije zavisi prvenstveno od angažmana onih koji doturaju informacije, a ne novinara iz redakcije informativnog programa TVCG.

¹Pravilnik o programskim principima i profesionalnim standardima RTCG (<http://www.rtcg.me/rtcg/dokumenti/regulativa.html>)

²Kodeks novinara/novinarski Crne Gore (<https://www.mminstitute.org/kodeks.html>)

- Brojnost vijesti i priloga baziranih na doturenim informacijama i na izvorima koji pripadaju određenim političkim centrima moći (državni i lokalni funkcioneri) i privilegovanim posjednicima podataka (profesionalci i rukovodioci raznih profila) upućuje na zaključak da na sliku stvarnosti u glavnoj informativnoj emisiji nacionalne javne televizije dominantno utiču ti profili ljudi.
- Proaktivnost u uređivačkom pristupu se uočava u situacijama kada treba promovisati nešto što godi Demokratskoj partiji socijalista, ali izostaje kada treba produbljenije i svestranije obraditi neku temu koja je aktuelna i relevantna sa stanovišta javnog interesa.
- Kršenja profesionalnih i etičkih standarda češća su u situacijama kada se jasno zauzima strana u nekom sporu ili u priložima koji imaju manje ili više naglašenu angažovanu notu u korist Demokratske partije socijalista i njenog lidera, odnosno predsjednika države.
- Kada je intenzitet obolijevanja od Kovid 19 bio snažniji, emisije su se doimale kao bilteni zdravstvenog stanja nacije i čovječanstva u cjelini, a u vijestima/priložima se odomaćio medicinski žargon, bez da se vodilo računa o tome da jezik izvještavanja bude razumljiv običnim ljudima.
- U emisijama se nedovoljno koristi forma intervjua u studiju (Gost Dnevnika), a kada se koristi to je više s ciljem da se promoviše neka politika ili ličnost, a ne s ciljem da se kritički prodube neka aktuelna pitanja od javnog interesa.
- Za dosta objavljenih priloga nema aktuelnog niti nekog drugog povoda što bi ih činilo opravdanim sa profesionalnog stanovišta.
- Emisije nemaju jasnu podjelu na obavezujuće vijesti (hard news) i neobavezujuće (soft news), kao ni na dio emisije namijenjen vijestima i onaj koji je namijenjen analitičkim novinarskim formama. Dešava se da emisija, umjesto vijestima, počne nekim prilogom koji spada u analitičke novinarske forme. Neodgovarajućim tretmanom pojedinih obavezujućih vijesti dodatno se narušavaju kredibilitet nacionalnog javnog emitera i krni povjerenje građana u njega.
- Propuštanje prilike da se, povodom pojedinih događaja, ide korak dalje u osvjetljavanju svih bitnih aspekata sugerije moguće nepostojanje profesionalnog znanja i odgovornosti prema javnosti, ali je moguće i riječ o samocenzuri zbog straha da se istražuje tamo gdje očito postoji nečija konkretna odgovornost.

- Često u objavljenim vijestima i priložima nedostaju bekgraund informacije ili odgovarajuća objašnjenja kojima se obezbjeđuje kontekst i tako olakšava gledaocima razumijevanje događaja, pojave, procesa, itd.
- Teriorijalna pokrivenost vijestima i priložima unutrašnjosti Crne Gore nije ravnomjera i ne zavisi od važnosti i aktuelnosti događaja nego od rasporeda mreže dopisnika i blizine redakciji.
- Turizam je česta tema novinarskih priloga u emisiji Dnevnik 2, ali izvještavanje o tome pati od promotivno-marketinškog manira i klišeizacije, te opštih mjesta.
- Nema dosljednosti u navođenju izvora vijesti koje se objavljuju, a često se izvori ni ne pominju.
- Emisijama nedostaju međunajave, kojima bi bila održavana pažnja publike do kraj emisije.
- Često se u emisijama koriste neaktuelni video snimci (takozvane pokrivalice), bez navođenja da je riječ o arhivskom materijalu.
- Emsijama nedostaje autorski pečat. Uz neznatne nijanse koje se mogu uočiti u načinu otvaranja emisije i rasporedu vijesti/priča, emisije liče jedna drugoj i doimaju se kao konfekcijski proizvod.

PREPORUKE

- Glavna informativna emisija nacionalne javne televizije trebala bi da se, kada su vijesti u pitanju, fokusira na one najvažnije iz zemlje, regiona i svijeta, a ne da ide za tim da objavi što više informacija koje su joj tokom dana doturene, uključujući i one o događajima protokolarnog i promotivnog karaktera.
- Ono što je najvažnije sa stanovišta javnog interesa trebalo bi da bude produbljeno u samoj emisiji ili u nekoj specijalizovanoj emisiji odmah nakon Dnevnika 2.
- Kako bi bila izbjeguta opasnost da se Dnevnik 2 pretvara u političku hroniku, u emisiji bi trebalo objavljivati samo obavezujuće vijesti (hard news), a ostale u nekoj političkoj hronici na Parlamentarnom kanalu.
- Za TVCG kao javni medij je izuzetno važno da pri izboru analitičara i njihovom kratkoročnom ili dugoročnom angažovanju ima u vidu naglašenu odgovornost prema svim građanima koji javni medij indirektno finansiraju posredstvom državnog budžeta.

Zato bi u Pravilniku o programskim principima i profesionalnim standardima RTCG trebalo što jasnije opisati poželjan profil analitičara koji se stalno ili povremeno angažuju.

- Obaveza je nacionalnog javnog medija da prvenstveno koristi domaću stručnu pamet i da njeguje dobru saradnju sa domaćom stručnom javnošću i pomaže da takva javnost dobija priliku da učestvuje i služi javnom interesu. Za stručnim znanjem iz inostranstva bi trebalo potezati samo u slučajevima kada takvog znanja nema u Crnoj Gori ili ga iziskuje specifičan pristup temi koja se obrađuje.
- Treba izbjegavati titulisanje nekoga kao analitičar ukoliko posao analize ne preovlađuje u njegovom profesionalnom angažmanu. Uputnije je osobu koja analizira opisno predstaviti kako bi publika bila načisto sa tim o kome je riječ i da li taj/ta ima znanje i kredibilitet za ulogu koja mu je namijenjena.
- Neophodno je da nacionalna javna televizija stvara, dodatno profesionalno edukuje i specijalizuje vlastiti novinarski kadar koji može da odgovori najzahtjevnijim novinarskim zadacima.
- Veoma je bitno da TVCG u svojoj centralnoj informativnoj emisiji što manje koristi vijesti i priloge drugih medija, pogotovo o onome što po važnosti prevazilazi lokalne okvire i što je u obvezi TVCG da pokrije.
- Saopštenja i reagovanja političkih partija ili bilo koga drugog ne mogu biti zamjena za vijesti. Ukoliko urednici procijene da neke informacije predočene u saopštenjima zavređuju da budu tretirane kao vijesti, one moraju biti obrađene na način koji zadovoljava profesionalne i etičke standarde.
- Nije dovoljno da nacionalna javna televizija obezbijedi prostor za „prepucavanje“ oko kontroverznih pitanja i tema, već je njena obaveza da, slijedeći etičko načelo o istrajnom traganju za istinom, sama temeljno istraži priču i ponudi odgovore na otvorena pitanja, a emisiju ne pretvara u bilten u kome će se saopštenjima nadmetati vlast i opozicija. Za konfrontaciju mišljenja potrebno je obezbijediti prostor u tematskim emisijama.
- Kada se u emisiji Dnevnik 2 obezbjeđuje prostor za polemička sučeljavanja mišljenja, onda obje strane moraju imati jednak tretman, nezavisno od toga čije je mišljenje bilo povod za polemiku i da li je ono objavljeno u drugom mediju ili na TVCG.
- Bez obzira na to koliko je publika upućena u probematiku o kojoj se izvještava u emisiji, profesionalna je obaveza da se u vijestima i priložima obezbijede odgovarajuće bekground informacije i pruže potrebna objašnjenja koja činjenice kontekstualiziraju na

odgovarajući način. Kada se u vijestima i priložima pominju manje poznate organizacije ili ličnosti, potrebno je uvijek objasniti o kome je riječ.

- Dramaturgiju emisije treba značajno unaprijediti, tako da ona ima jasno međunajavama odvojene cjeline, tako da za publiku nema iznenađenja u sadržaju. Takođe je poželjno da emisije imaju i autorski urednički pečat, koji neće narušavati koncepciju emisije, ali će joj davati specifičnu aromu i činiti je privlačnijom za publiku.
- Ako postoji opravdana potreba za korišćenjem video materijala iz arhive, onda treba jasno staviti do znanja publici o čemu je riječ. Ne smije se potcjenjivati medijska pismenost publike.

1.3 Inicijative

U ovoj godini Media centar je podnio:

1.3.1 Inicijativa predsjedniku Skupštine Aleksi Bečiću

Skupština Crne Gore
Predsjednik, gospodin Aleksa Bečić

Podgorica, 28. januar 2021. godine

Poštovani gospodine Bečiću,

ranije ovog mjeseca, tačnije **12. januara** ove godine dostavili smo Vam inicijativu na koju do danas nismo dobili odgovor. Obnavljamo našu inicijativu i pozivamo Vas da preduzmete sve neophodne radnje kako bi se u Skupštini Crne Gore, na vanrednoj sjednici, razmatrao prijedlog izmjena i dopuna Zakona o nacionalnom javnom emiteru RTCG (Sl.list CG 80/2020). Ovom inicijativom želimo da skrenemo pažnju Vama i svim poslanicima na potrebu donošenja hitnih izmjena i dopuna Zakona o nacionalnom javnom emiteru koji je donijet 27. jula 2020. godine.

Ukoliko bi postupak imenovanja članova Savjeta RTCG bio sproveden u februaru/martu 2021. godine po proceduri koju predviđa važeći propis, bio bi to veliki korak unazad u primjeni ključnih standarda Evropske unije i Savjeta Evrope koji se odnose na samostalnost upravljačkih organa u javnim emiterima.

Ukoliko Skupština sprovede proceduru izbora novog Savjeta po važećem propisu, kojeg je u skladu sa svojim potrebama donijela prethodna vlast, novi saziv Savjeta neće imati karakter samostalnog tijela. Savjet bira i razrješava generalnog direktora, koji kasnije bira direktore organizacionih jedinica, a svi zajedno staraju se o odgovornom poslovanju javnog servisa. Ukoliko Savjet RTCG nije samostalan, onda će generalni direktor i svi drugi rukovodioci biti

pod hipotekom partijske pripadnosti.

Aktuelni Zakon o RTCG je, u pogledu načina izbora i razrješenja članova Savjeta RTCG, najnepovoljniji do sada jer dozvoljava da se članovi Savjeta suštinski biraju voljom većine poslanika u Administrativom odboru (a zatim potvrde na plenarnoj sjednici Skupštine) dok je razrješenje članova Savjeta moguće obaviti na osnovu drugih zakonskih propisa koji propisuju sankcije za javne funkcionere. U prethodnim zakonima o RTCG izbor članova Savjeta vršio se na osnovu volje ovlašćenih predlagača i bez uticaja poslanika, dok je razrješenje člana Savjeta bilo moguće samo u slučajevima i pod uslovima koje je propisivao zakon o RTCG.

Najveći dio nevladinog sektora se zalaže za princip da same NVO biraju svoje predstavnike u razna tijela i savjete, smatrajući da mi sami najbolje znamo ko su najkredibilniji među nama, koji mogu da korektno zastupaju javni interes.

Ukoliko poslanici ili Vlada bude birala naše predstavnike, postoji opravdana bojazan da će, na ovom stepenu razvoja demokratije u Crnoj Gori, vlast uvijek naći one najposlušnije među NVO, koji će umjesto javnog slijediti interes partije koja ih je dovela na neko mjesto.

Ne želimo da o predstavnicima NVO u Savjetu RTCG odlučuju poslanici (vlasti i opozicije) već hoćemo da sami biramo svoje predstavnike u transparentnoj proceduri.

Da NVO znaju da odaberu svoje kredibilne predstavnike, dokazuje upravo i nedavno sproveden postupak za izbor predstavnika NVO u Nacionalnom Savjetu za borbu protiv visoke korupcije. Izbor predstavnika NVO sproveden je u proceduri u kojoj su same NVO odlučile o svojim predstavnicima u ovom tijelu.

Svojim odnosom prema inicijativi NVO pokazaćete na djelu da li želite istinsku profesionalizaciju i samostalnost RTCG ili samo nastavak kontrole i partijskog uticaja na rad javnog servisa.

Media centar Vam je ranije dostavio Analizu položaja Savjeta u zakonima o nacionalnom javnom emiteru Radio i Televizija Crne Gore od 2002. do 2020. godine i **prijedlog izmjena i dopuna Zakona sa obrazloženjem kako bi poslanici na što jednostavniji način mogli da izvrše neophodne izmjene prije imenovanja novih članova Savjeta RTCG.**

S poštovanjem,

U ime podnosioca inicijative

1. Goran Đurović, Media centar
2. Centar za istraživačko novinarstvo
3. Institut za medije Crne Gore
4. Centar za ženska prava
5. Centar za gradjanske slobode CEGAS

6. Centar za monitoring i istraživanje (CEMI)
7. NVO Adria
8. NVO Povjerenje
9. Udruženje za razvoj civilnog društva
10. Bjelopoljski demokratski centar - BDC
11. Green Home
12. Dječiji savez Bijelo Polje
13. Multimedial Montenegro
14. Aktivna zona
15. NVO Džonatan Livingston
16. Otvorena škola
17. NVO Nada
18. NVO Natura
19. Centar za održivi prostorni razvoj - EXPEDITIO
20. Udruženje hendikepiranih SRCE
21. Udruženje za pomoć licima ometenim u psihofizičkom razvoju
22. Društvo mladih ekologa Nikšić
23. Ženska akcija
24. NVO Mreža za edukaciju i razvoj servisa podrške za OSI- MERSP Nikšić
25. Humanitarno udruženje Crveni polumjesec
26. NVO Bonum
27. Bona Fide
28. Udruženje za pomoć djeci sa smetnjama u razvoju Inkluzija
29. Udruženje mladih sa hendikepom Crne Gore
30. Centar za razvoj nevladinih organizacija CRNVO
31. SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja Podgorica
32. Udruženje roditelja djece sa teškoćama u razvoju – Podgorica
33. Udruženje invalida rada Podgorica
34. Savez slijepih Crne Gore
35. Alternativni kreativni centar - Pravi put
36. Zeleni korak
37. Ulcinj biznis asocijacija – UBA
38. Fondacija “Pomoć -akcija za sjerver Crne Gore
39. SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja – Ulcinj
40. NVO Stečajci u Crnoj Gori-Berane

1.3.2 Inicijativa Savjetu RTCG

Radio i Televizija Crne Gore Predsjedniku i članovima Savjeta RTCG

Predmet: Inicijativa za hitne izmjene Statuta i Poslovnika o radu Savjeta RTCG

Poštovani,

pozivamo vas da hitno izmijenite i dopunite Statut RTCG i Poslovnik o radu Savjeta RTCG kako bi osigurali efikasan rad ključnog upravljačkog organa, oslobođen od sukoba interesa.

Statut RTCG donijet 10.12.2020. godine ne razrađuje detaljnije način odlučivanja i situacije koje se mogu smatrati sukobom interesa upravljačkih organa (Savjeta RTCG i generalnog direktora), kao ni postupanje članova Savjeta u situacijama koje se mogu smatrati sukobom interesa.

Takođe, Poslovnik o radu Savjeta RTCG donijet 30.12.2020. godine ne propisuje način odlučivanja Savjeta u slučajevima sukoba interesa članova ovog tijela.

Hitne izmjene Statuta i Poslovnika o radu Savjeta RTCG važne su posebno u susret izboru generalnog direktora RTCG. Kandidature za generalnog direktora RTCG se dostavljaju do 19. Jula, a jedan kandidat je to već učinio. Ukoliko se ne propiše preciznije značenje sukoba interesa i postupak glasanja članova/ica Savjeta u tim situacijama, kandidat za generalnog direktora Boris Raonić može biti izabran glasovima Amine Murić, zaposlene u Građanskoj alijansi u kojoj je Raonić direktor, kao i Bojana Baće, koji je član Savjeta RTCG a istovremeno i član Savjeta Građanske alijanse. U Savjetu RTCG je i predstavnica Unije slobodnih sindikata iz Sindikata medija Crne Gore, Marijana Camović Veličković, koja sa Građanskom alijansom realizuje zajednički projekat. Projektno partnerstvo sa Građanskom alijansom ima i NVO LGBT Forum Progres u kojem je zaposlena Milica Špajak, koja je istovremeno i članica Savjeta RTCG. Kandidaturu Milice Špajak za članicu Savjeta RTCG upravo je podržala, pored ostalih NVO, i Građanska alijansa. Kandidat Raonić je sa najmanje 4 člana/ice Savjeta u poslovnim odnosima a nepreciznost u aktima RTCG može nanijeti štetu upravo kandidatima i članovima Savjeta RTCG. Vjerujemo da će, osim Savjeta RTCG, i kandidati za generalnog direktora RTCG podržati inicijativu Media centra da se preciziraju situacije i procedure koje onemogućavaju sukob interesa prilikom donošenja odluka u Savjetu RTCG.

Osim pomenutih nepreciznosti, potrebno je Statutom propisati sadržaj ugovora sa generalnim direktorom kako bi se onemogućilo ugovaranje otpremnina u slučaju raskida ugovora. Prethodni Savjeti su ugovarali sa generalnim direktorima otpremnine od po 12 bruto zarada ukoliko se sa njima raskine ugovor prije isteka roka, pa su zbog toga značajna sredstva isplaćena svim generalnim direktorima bliskim DPS-u. Od generalnih direktora u posljednjih 12 godina jedino Andrijana Kadija nije imala nikakve zaštitne klauzule u ugovoru, dok su Branko Vojičić, Rade Vojvodić i Božidar Šundić, pored 3000 eura mjesečne neto zarade, zahvaljujući kontrolisanom Savjetu, imali u ugovorima klauzule koje omogućavaju velike otpremnine. Da paradoks bude

veći, jedino je Andrijana Kadija sa Vladanom Mićunovićem (nekadašnjim direktorom TVCG) uspjela da makar na kratko dovede TVCG na prvo mjesto po povjerenju građana početkom 2018. godine.

Takođe, pozivamo Savjet RTCG da novog generalnog direktora ugovorom obaveže da u određenom roku (ne dužem od 12 mjeseci) ostvari cilj, odnosno da TVCG bude prva po povjerenju gledalaca. TVCG mora biti televizija kojoj se najviše vjeruje i koja poštuje maksimalno profesionalne standarde. Ukoliko Savjet ne bude Statutom i ugovorom sa generalnim direktorom stvorio preciznu obavezu postizanja najvećeg povjerenja gledalaca u što kraćem roku, onda se opravdano kod javnosti može stvoriti sumnja da članovi/ce Savjeta rade u interesu političkih partija ili privatnih medija. Građani investiraju više od 14 miliona eura godišnje u nacionalni medijski javni servis i imaju pravo da dobiju uravnotežene, pravovremene i objektivne informacije i druge sadržaje od važnosti za sve segmente našeg društva. Nijedna privatna televizija ne treba da ima veće povjerenje gledalaca od TVCG koja pripada svim građanima/građankama.

Pored urgentnih izmjena koje predlažemo, Statut RTCG treba, po našem mišljenju, da bude izmijenjen i u članu 33, jer Savjet nema zakonom utvrđenu funkciju da glasa o nalazima Ombudsmana (članovi 25 i 58 Zakona o NJERTCG ne upućuju na mogućnost glasanja članova Savjeta o kršenju profesionalnih principa i standarda već isključivo da “po prethodnom nalazu Ombudsmana, u vezi sa kršenjem programskih principa utvrđenih zakonom i programskim dokumentima, nalaže odgovarajuće mjere.”).

Media centar smatra da Statutom treba ponovo propisati obaveze pune transparentnosti prilikom zapošljavanja koje je prethodni Savjet izbrisao, vjerovatno ih smatrajući nepotrebnim. Neophodno je, po našem mišljenju, propisati proceduru i obavezu objavljivanja javnog oglasa za popunu radnih mjesta i roka za prijavljivanje ne kraćeg od 15 dana a, uz to, i onemogućiti preuzimanje zaposlenih iz drugih organizacija jer je to bio način da se izbjegne javno oglašavanje prilikom zapošljavanja i osnovni kanal za dovođenje rođaka i partijskih kadrova u RTCG. Ovo je neophodno tim prije jer Zakon o NJERTCG nema posebno pripisane odredbe u vezi sa zapošljavanjem i upućuje na primjenu odredbi Zakona o radu (koje takođe ostavljaju poslodavcu da uredi svojim aktima procedure zapošljavanja).

Nadamo se da ćete uvažiti naše sugestije i pristupiti hitnim izmjenama Statuta i Poslovnika o radu Savjeta RTCG. Media centar vam je na raspolaganju u osmišljavanju konkretnih normativnih rješenja kojima će se otkloniti nedostaci na koje ukazujemo.

S poštovanjem,
Goran Đurović, direktor Media centra

1.3.3 Inicijativa Upravi za inspeksijske poslove

Uprava za inspeksijske poslove Odsjek za inspekciju rada

Podgorica, 10. avgust 2021. godine

Predmet: Inicijativa za vršenje inspeksijskog nadzora u vezi sa zapošljavanjem generalnog direktora RTCG

Poštovani,

Savjet RTCG je na sjednici održanoj 6. avgusta donio odluku o imenovanju generalnog direktora RTCG. Pozivamo Upravu za inspeksijske poslove/Odsjek za inspekciju rada da izvrši probjru zakonitosti postupka zapošljavanja generalnog direktora RTCG.

Napominjemo da je u javnosti problematizovana ispunjenost sledećih uslova kod pojedinih kandidata propisanih u članu 50 Zakona o nacionalnom javnom emiteru RTCG (Sl. list CG 80/2020):

stav 1 člana 50: VII 1 nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje deset godina radnog iskustva

stav 5 člana 50: “Za generalnog direktora RTCG ne može biti imenovano lice koje po ovom zakonu ne može biti član Savjeta.”

Napominjemo da je ostala dilema da li se kriterijum iz stava 1 tumači na način da je kandidatu za generalnog direktora neophodno 10 godina radnog iskustva u propisanom stepenu kvalifikacije. Ovo tim prije jer član 5 Zakona o radu u stavu 1 tačka 8 propisuje “8) radno iskustvo podrazumijeva vrijeme provedeno u radnom odnosu i stručnom osposobljavanju u skladu sa zakonom, u kvalifikaciji nivoa obrazovanja, odnosno u stručnoj kvalifikaciji;”

Takođe, po našem mišljenju za generalnog direktora ne može biti imenovano lice koje je javni funkcioner tj. koje je imenovano od Vlade ili Skupštine a izabrani generalni direktor Boris Raonić je u trenutku izbora već bio javni funkcioner kojeg je Skupština imenovala za člana Savjeta Agencije za elektronske medije. Takođe, ukazujemo na presudu Višeg suda u Podgorici kojom se nedvosmisleno ukazuje da u procesu imenovanja i razriješenja članova Savjeta RTCG, a u vezi sa sukobom interesa, primat ima Zakon o nacionalnom javnom emiteru RTCG u odnosu na Zakon o sprečavanju korupcije. Pošto se norme Zakona o nacionalnom javnom emiteru RTCG koje propisuju sukob interesa za izbor članova Savjeta RTCG shodno primjenjuju kao jedan od uslova za izbor generalnog direktora RTCG, onda je ova situacija sa pravne tačke gledišta identična u smislu subordinacije među propisima.

Nadamo se da ćete iskoristiti nadležnosti propisane zakonom i izvršiti nadzor postupka izbora generalnog direktora RTCG.

S poštovanjem,
Goran Đurović, direktor Media centra

1.3.4 Inicijativa Upravi za inspekcijske poslove

Uprava za inspekcijske poslove
Odsjek za inspekciju rada

Podgorica, 3. septembar 2021. godine

Predmet: Inicijativa za vršenje inspekcijskog nadzora u vezi sa zapošljavanjem direktorice televizije Crne Gore

Poštovani,

gospođa Marija Tomašević izabrana je na mjesto direktorice Televizije Crne Gore 27. avgusta 2021. godine o čemu je izvijestila RTCG i drugi mediji.

U stavu 4 člana 51 Zakona o nacionalnom javnom emiteru RTCG (Sl. list CG 80/2020), propisano je:

“Za direktora Radija Crne Gore i direktora Televizije Crne Gore ne može biti imenovano lice koje po ovom zakonu ne može biti član Savjeta.”

Sa druge strane, član 29 Zakona o nacionalnom javnom emiteru RTCG propisuje da:

“Članovi Savjeta ne mogu biti:

1) poslanici i odbornici, za vrijeme obavljanja funkcije i najmanje tri godine od prestanka funkcije;

2) lica koja bira, imenuje ili postavlja Predsjednik Crne Gore, Skupština i Vlada;

3) zaposleni u RTCG;

4) funkcioneri političkih stranaka (predsjednici stranaka, članovi predsjedništva, njihovi zamjenici, članovi izvršnih i glavnih odbora, kao i drugi stranački funkcioneri), za vrijeme obavljanja funkcije i najmanje tri godine od prestanka funkcije;

5) lica koja kao vlasnici udjela, akcionari, članovi organa upravljanja, članovi nadzornih organa, zaposleni ili lica koja su radno angažovana po drugom osnovu, a imaju interesa u pravnim licima koja se bave audiovizuelnim medijskim uslugama i online medijima, tako da bi članstvo takvog lica u Savjetu moglo da dovede do konflikta interesa;

6) lica koja su pravosnažno osuđena za krivično djelo protiv službene dužnosti, krivično djelo korupcije, prevare, krađe ili drugo krivično djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanja javne funkcije, bez obzira na izrečenu sankciju, ili su pravosnažno osuđena za neko drugo krivično djelo na kaznu zatvora u trajanju dužem od šest mjeseci, u periodu dok traju posljedice osude;

7) **lica koja su** bračni drugovi lica navedenih u tač. 1 do 5 ovog stava ili se sa njima nalaze u krvnom srodstvu u pravoj liniji, bez obzira na stepen srodstva, **u pobočnoj liniji do drugog stepena srodstva** i srodstvu po tazbini.

Članovi Savjeta smatraju se javnim funkcionerima shodno propisu kojim se uređuje oblast sprečavanja korupcije.”

Između ostalih situacija, član 29 Zakona o nacionalnom javnom emiteru RTCG prepoznaje da za člana Savjeta RTCG ne može, zbog sukoba interesa, biti imenovana rođena sestra javnog funkcionera (lica koja bira, imenuje ili postavlja Predsjednik Crne Gore, Skupština i Vlada) kao ni funkcionera političke partije (predsjednici stranaka, članovi predsjedništva, njihovi zamjenici, **članovi izvršnih i glavnih odbora**, kao i drugi stranački funkcioneri).

Kako je u stavu 4 člana 51 Zakona o nacionalnom javnom emiteru RTCG propisano da za direktora Radija Crne Gore i direktora Televizije Crne Gore ne može biti imenovano lice koje po ovom zakonu ne može biti član Savjeta, smatramo da je imenovanjem direktorice TVCG, gospođe Marije Tomašević, prekršen zakon jer je, po našim saznanjima, ona rođena sestra gospodina Dražena Medojevića, člana Državne izborne komisije (<https://dik.co.me/clanovi/sastav-komisije/>) i člana Glavnog odbora Pokreta za promjene (spisak članova Glavnog odbora PZP preuzet sa web sajta ove političke pratije dostavljamo u prilogu, <http://www.promjene.org/index.php/2013-06-23-00-11-18/organizaciona-struktura>).

Molimo vas da utvrdite činjenice po našoj inicijativi i potvrdite povredu zakonitosti postupka i zakonom propisanih uslova zbog sukoba interesa po navedenom osnovu krvnog srodstva gospođe Marije Tomašević i gospodina Dražena Medojevića u trenutku imenovanja na poziciju direktorice TVCG.

Očekujemo da Inspekcija rada osigura zakonitost rada javnog medijskog servisa i u tom pravcu zatraži hitno razrješenje gospođe Tomašević i raspisivanje novog oglasa za izbor direktora TVCG.

Napominjemo da direktorica TVCG nije javni funkcioner u smislu Zakona o sprečavanju korupcije te da Agencija za sprečavanje korupcije nema nadležnost da provjerava ispunjenost uslova za izbor direktora TVCG propisanih Zakonom o nacionalnom javnom emiteru RTCG.

Inspekcija rada ima zakonom data ovlaštenja da provjeri zakonitost postupka tj da li su prilikom imenovanja direktorice TVCG bili ispunjeni zakonski uslovi.

Molimo vas da nas informišete o izvršenom inspeksijskom nadzoru i dostavite zapisnika u vezi sa izvršenim nadzorom.

U ime Media centra,

Goran Đurović, direktor

1.3.5 Inicijativa poslaničkim klubovima u Skupštini Crne Gore

Skupština Crne Gore Poslanički klub Demokratska partija socijalista

Podgorica, 27. decembar 2021. godine

Predmet: Inicijativa za odlaganje usvajanja i izmjene Fiskalne strategije Crne Gore za period 2021-2024

Poštovani,

Obraćamo Vam se sa inicijativnom da se odloži usvajanje Fiskalne strategije Crne Gore za period 2021-2024 kako bi se obavila neophodna javna rasprava sa zainteresovanim subjektima i izvršile neophodne izmjene dokumenta.

Naime, članom 17 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti ("Sl.list CG", br: 070/21) propisano je da Fiskalnu strategiju za period trajanja mandata Vlade donosi Skupština. Predlog Fiskalne strategije se nalazi u skupštinskoj proceduri i uskoro će se o njemu izjasniti poslanici.

Ovom inicijativom želimo da ukažemo na nekoliko problematičnih prijedloga Fiskalne strategije koji značajno mogu ugroziti rad pojedinih sektora i institucija.

Naime, Strategijom je (strana 36) predviđeno ukidanje procentualnih budžetskih izdvajanja. To bi za posljedicu imalo izmjene medijskih i drugih zakona kojima bi se bitino uticalo na stabilnost finansiranja medijskog javnog servisa RTCG, lokalnih javnih emitera, ali i drugih medija kojima se usmjeravaju sredstva iz Fonda za podsticaj medijskog pluralizma.

Zakonom o nacionalnom javnom emiteru radio i televizija Crne Gore iz budžeta Crne Gore za ostvarivanje osnovne djelatnosti RTCG preusmjeravaju se sredstva na godišnjem nivou u visini od 0,3% BDP (bruto domaćeg proizvoda), čiju procjenu utvrđuje Vlada Crne Gore usvajanjem smjernica makroekonomske i fiskalne politike.

Zakonom o medijima propisano je da se fond za podsticaj medijskog pluralizma finansira u iznosu od najmanje 0,09% tekućeg budžeta Crne Gore utvrđenog godišnjim zakonom o budžetu. Ukoliko bi se ukinulo procentualno budžetsko izdvajanje za finansiranje RTCG, postoji opasnost od političkog uticaja na rad RTCG jer bi Vlada Crne Gore mogla uticati na programske sadržaje uslovljavanjem finansijske podrške. U ovom trenutku nije osmišljen drugi model finansiranja koji garantuje finansijsku samostalnost RTCG. Pretplata (posredstvom računa za potrošnju

električne energije ili kroz neki drugi model) nije ponovo uvedena kao način finansiranja a nema ni nekih drugih mehanizama koji isključuju uticaj izvršne vlasti na rad RTCG.

Takođe, ukoliko se ukine sigurnost u finansiranju Fonda za podsticaj medijskog pluralizma postoji velika opasnost da se drastično smanji finansiranje proizvodnje medijskih sadržaja koj doprinose boljem informisanju građana a posebno na lokalnom nivou.

Predviđno brisanje procentualnog budžetskog izdvajanja za finansiranje RTCG i Fonda za medijski pluralizam je suprotno EU direktivama koje ukazuju na neophodnost predvidivog i dostatnog finansiranja javnog medijskog servisa.

Treba napomenuti da u vezi sa predloženom Fiskalnom strategijom nije sprovedena javna rasprava i nije ostvarena komunikacija Ministarstva finansija i socijalnog staranja sa subjektima koji će trpjeti posljedice eventualnih izmjena medijskih zakona. Ni drugi subjekti pogođeni ovim aktom nisu konsultovani u procesu izrade dokumenta.

Zato predlažemo da se do osmišljavanja novog modela finansiranja odloži suvavanje Fiskalne strategije.

Želimo ovom prilikom ukazati i na druge izmjenene zakonskih rješenja koja mogu biti posljedica usvajanja Fisklane strategije a koja su takođe upitna jer nije jasno kako Vlada i Ministarstvo finansija i socijalnog staranja namjeravaju da primjene pravila programskog budžetiranja na institucije koje nisu dio izvršne vlasti. Ostalo je nejasno koje će to indikatore uspjeha cijeniti Ministarstvo finansija i socijalnog staranja kada je u pitanju, recimo, rad političkih stranaka koje učestvuju u radu Skupštine jer je upravo smanjenje ili povećanje iznosa finansiranja (izdvajanja iz budžeta) vezano za ispunjenje unaprijed postavljenih indikatora.

Fiskalnom strategijom je planirana izmjena Zakonom o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja kojim je propisano da budžetska sredstva za finansiranje redovnog rada političkih subjekata u Skupštini iznose 0,5% planiranih ukupnih budžetskih sredstava, umanjениh za sredstva kapitalnog budžeta i budžeta državnih fondova (tekući budžet), za godinu za koju se budžet donosi. Budžetska sredstva za finansiranje redovnog rada političkih subjekata u skupštini opštine, Glavnog grada i Prijestonice iznose 1,1% planiranih ukupnih budžetskih sredstava, umanjениh za sredstva kapitalnog budžeta (tekući budžet), za godinu za koju se budžet opštine, Glavnog grada i Prijestonice donosi.

Takođe, Fiskalnom strategijom je planirana izmjena ***Zakona o manjinskim pravima i slobodama*** koji propisuje da se sredstva za finansiranje savjeta manjinskog naroda ili druge manjinske nacionalne zajednice obezbjeđuju se u budžetu Crne Gore, u iznosu od najmanje 0,05% tekućeg budžeta. Pored navedenog iz budžeta Crne Gore finansira se Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava i za te namjene se opredjeljuje najmanje 0,15% od tekućeg budžeta.

Na osnovu kojih indikatora će Ministarstvo finansija i socijalnog staranja procjenjivati rad savjeta manjinskih naroda?

Takođe, Fiskalna strategija predviđa i izmjene *Zakona o nevladinim organizacijama* kojim je propisano da država obezbjeđuje sredstva za finansiranje projekata i programa u oblastima od javnog interesa, koje realizuju nevladine organizacije, u iznosu od najmanje 0,3% tekućeg godišnjeg budžeta. Pored navedenog država obezbjeđuje posebna sredstva za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija u oblasti zaštite lica sa invaliditetom, u iznosu od 0,1% tekućeg godišnjeg budžeta. Takođe, u zakonu o budžetu Crne Gore obezbjeđuju se i sredstva za kofinansiranje i međufinansiranje projekata i programa nevladinih organizacija, podržanih iz fondova Evropske unije, u iznosu od najmanje 0,1% tekućeg godišnjeg budžeta.

Na žalost, u ovom trenutku javna uprava još uvijek ne prepoznaje mogućnosti i značaj sektora nevladinih organizacija za realizaciju javnih politika, koje upravo donose državni organi. Opravdana je bojazan da će se brisanjem minimalnog procenta budžeta za finansiranje projekata NVO razvoj ovog sektora drastično ugroziti. Valja napomenuti da je jedino novi sistem finansiranja projekata NVO prepoznat kao mali pozitivan napredak u ovogodišnjem izvještaju Evropske komisije o Crnoj Gori.

Takođe, Fiskalna strategija previđa izmjenu *Zakona o prijestonici* koji propisuje da je za potrebe razvoja Prijestonice, u budžetu Crne Gore obezbjeđuju se sredstva u iznosu od 1% projektovane vrijednosti tekućeg budžeta Crne Gore za svaku fiskalnu godinu.

Ovim se stvara mogućnost da se smanji finansiranje projekata od značaja za razvoj Prijestonice.

Napominjemo i da Fiskalna strategija previđa izmjenu *Zakona o sprječavanju korupcije kojim je* propisano da odobrena sredstva za funkcionisanje i rad Agencije ne mogu biti manja od 0.2% tekućeg budžeta Crne Gore.

Ovim se direktno utiče na samostalnost rada ove institucije koja kontroliše rad javnih funkcionera.

Predlažemo da se odloži usvajanje Fiskalne strategije i obave konsultacije sa subjektima na koje se onose predviđene izmjene zakona kaoko se ne bi napravili propusti koji mogu na veoma ozbilja način ugroziti rad cijeli sektora u društvu kao I institucija čija je samostalnost od vitalnog značaja za dalji razvoj Crne Gore.

Nadamo se da ćete imati razumijevanja za našu inicijativu i da će klub poslanika kojeg predstavljate zatražiti odlaganje usvajanja Fiskalne strategije Crne Gore.

U ime Media centra,
Goran Đurović, direktor

1.4 Prigovori zbog kršenja profesionalnih standarda

U ovoj godini podnijeto je 8 prigovora zbog kršenja profesionalnih standarda (7-TVCG, 1-Gradska TV)

1.5 Komunikacija sa javnošću

1.5.1 Konferencije za medije

Media centar nije organizovao konferencije za medije u ovoj godini.

1.5.2 Saopštenja za javnost

U ovoj godini Media centar je imao 16 saopštenja za javnost.

4. Finansijski aspekti rada

U 2021. godini Media centar je imao prihod od donacije za realizaciju projekta u iznosu od: 52.444,39 euro (CGO-MBASE projekat)